

Kutatási jelentés a Pál-völgyi-barlangrendszer Harcsaszájú-barlang, Bagyura-barlang, Kis-hideg-lyuk nevű szakaszaiban folyt 2013. évi kutatásokról

Az elmúlt évben a kutatást a megszokott lelkesedéssel folytattuk, mintegy **30 alkalommal** történt kutatási céllal leszállás a barlangba, mégis jelentős új részek feltárásával nem büszkélkedhettünk.

Az apró sikerek között mindazonáltal kitüntetett helyen áll az októberi, Szépvölgyi Kutatótábor alatt – 3 helyszínen – feltárt 60 méter új szakasz, mert ekkor lépte át a barlangrendszer „hivatalos” hosszúsága a **30 kilométert**.

A Harcsaszájú-barlang jelenleg ismert hossza **4500 méter** (ebből föltérképezett 4250 m). A Bagyura-barlang 80 m, a Kis-hideg-lyuk 135 m hosszú.

Feltáró kutatások:

1. 2013. február 27-én az Emelet nevű hasadékrendszer keleti végén, az omladékletjtő tetején fél óras bontás után sikerült – a főhasadék folytatásából és egy kereszthasadékból álló – kb. **15 méter hosszú, kicsiny új részt feltárni**. A feltárás egy „terepbejárás” alkalmával történt, ezért nem volt nálunk bontó szerszám. A puszta kézzel történő bontás emlékére Újszaggatónak lett elnevezve e rész.

2. A Róka-boulevard hasadékának teteje már évek óta ismert (A Speleohungary100 konferencia alatt mászta ki Losonczy Gábor). E helyen, a hasadék és a kereszthasadék összeszűkülő felső részén, a cseppköves törmeléken pár méternyi álfenék lett föltárva. Ettől a ponttól sikerült még följebb haladva, az omladék egy szűkületét kitérítve 2013. március 7-én egy újabb, cseppköves termet feltárni. A szűkületet Lőrincz Dalma mászta ki, az **új részt 20 méterre** becsülhető. A feltárás utáni nehézkes visszatérés miatt a terem Dalma-csapda névre lett keresztelve.

3. 2013. április 4-én a Róka-boulevard K-i végpontján sikerült a szűkületet leküzdeni, azonban nem ismeretlen járatokba, hanem a Hideg-lyuk-barlang Földes-termének alsó, omladékos részébe jutottunk be. Az **új összekötés** szűk mivolta ellenére a legkényelmesebb átjáró a két barlang között könnyű megközelíthetősége és szárazsága miatt, így az utóbbi időben már ezt használtuk közlekedésre.

4. Harmadik alkalommal szerveztük meg 2013. október 11-13. között a Szépvölgyi Kutatótábort a barlangrendszerben kutató többi csoporttal közösen. A tábor alatt 3 helyszínen sikerült új részt felfedezni. A Nedv-terem fölött egy kereszthasadékban fölfelé, egy szűkület átbontásával 5 méter vált ismertté (**Kex-hasadék**). A **Sokoban**-terem alatt a főhasadékban előre-felé, hónapokig tartó (Pucz Ádám vezette) bontások után 15 méter szűk új részt sikerült föltárni. Az **Uvula** és a Triangulum-terem között, egy névtelen hasadékban a járat főtéjén egy szűkület átbontásával sikerült egy kereszthasadék folytatását megtalálni. A széles, lejtős, agyaggal nagymértékben kitöltött járat végpontja a Tüskevár fölé, és a Hideg-lyuk Veronika-terme alá esik. A végponton azóta történt bontások nem hoztak eredményt. Az itt feltárt új rész hosszúsága 40 méter.

5. Sok erőt fordítottunk a **Sisma-foszil** régiójában a kutatásra, ahol az eddigi bontási helyek rendre „befulladtak”. Az ötödik bontási helyszín függőlegesen felfelé tartva egy már ismert kereszthasadékba jutott, mely azonban könnyebbé tette annak – eddig csak kötéllel lehetséges – megközelítését. E felső hasadékból (a neve egy agyagszobor miatt Szauron-terem lett) további két irányban próbálkoztunk. Az egyik – tehát a 7. bontási helyszín e régióban – kutatása jelenleg is folyik, enyhén felfele tartó járatban agyagot kell fejteni.

6. A mintegy 5 éven keresztül rengeteg energiával bontott **Tej-hasadék** bontását felfüggesztettük a depózás nehézségei, valamint az omlások miatti reménytelen helyzet miatt. Eddig ez a bontás vitte el messze a legtöbb energiát...

7. Erőfeszítéseket tettünk a Hideg-lyuk és az **Emelet összekötésére**, azonban az összecséppkövesedett, nagyméretű kövek bontása igen lassan halad, és az átlukadás azóta sem történt meg.

További tevékenységek:

1. Továbbra is nagy figyelmet fordítunk a **barlang védelmére**. Ennek jegyében elkészült az **ösvények** karókkal és műanyag spárgával való kijelölése a Róka-boulevard és Sisma-foszil közötti részen, melyet az utóbbi időben gyakrabban látogattunk a kutatások miatt.

2. A legutóbbi térképezési időszak 2011-ben zárult le. Az azóta itt-ott föltárult körülbelül 250 méternyi új szakaszok **poligonozását** az év végén elkezdtük.

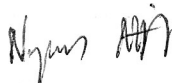
3. Továbbra is folyik a becsepegő vizek vizsgálata a barlangban Kiss Klaudia vezetésével.

4. Elkezdődött egy geológiai kutatás két geológus hallgató (Csondor Katalin, Lőrincz Dalma) részvételével, ami a barlangban található, **laminált szerkezetű agyag-kitöltéseket** vizsgálja. A feltáró kutatás szempontjából is nagy jelentősége lehet a kutatásnak, hiszen több helyen az agyag kitermelésével próbálunk továbbjutni (pl.: Tej-hasadék, Sisma-foszil). A kutatás jelenlegi állapotában a hipotézis az, hogy a barlangban nagy mennyiségben felhalmozódott agyag a felsőbb – többnyire ismeretlen –, budai márgában keletkezett járatok oldási maradéka, mely pangó vízben halmozódott át az alacsonyabb járatokba, néha egészen vékony (mm-es nagyságrendű) repedéseken keresztül. Így az „agyagdugók” kibontása nem feltétlenül vezet járható méretű üregekbe. A kutatás első eredményeiről a Barlangkutatók Szakmai Találkozóján, Szegeden előadás hangzott el.

Budapest, 2014. február 14.

Nagy Gergely Domonkos
kutatásvezető-helyettes

Nyerges Attila
kutatásvezető

Szabó Lénárd
kutatásvezető-helyettes